

Het gloednieuwe praktijkexamen voor het stuurbrevet.

Vanaf 1 juli 2021 moet je voor het behalen van een stuurbrevet niet alleen een theoretisch examen afleggen bij de FOD Mobiliteit, maar zal je ook een praktijkexamen moeten afleggen in een erkend praktijktestcentrum. Deze eis is definitief ingevoerd via het Koninklijk Besluit voor de Pleziervaart (KB van 28 december 2020). Dat betekent ook dat er een nieuw onderscheid zal worden gemaakt in de vaarbevoegdheidsbewijzen.

Vaarbevoegdheidsbewijzen

Of je over een stuurbrevet (vaarbevoegdheidsbewijs) moet beschikken in België hangt af van de plaats waar je vaart, de maximale snelheid en de afmetingen van het vaartuig en of je bedrijfs- of beroepsmatig vaart (vb. commercieel) of niet. Daarnaast wordt een onderscheid gemaakt tussen de regels die gelden tot en met 31 december 2021 en de veranderingen vanaf 1 januari 2022. Op basis van 8 zones waarin de Belgische en vreemde wateren worden opgedeeld, is de verplichting voor een stuurbrevet als volgt :

t.e.m. 31/12/2021			
PLEZIERVAART			
ZONE	LENGTE	SNELHEID (op motor)	VERPLICHTING
0	-	-	NEE
1 en 2	<=15m	<= 20km/u	NEE
	<=15m	> 20km/u	JA
	> 15m	-	JA
3 t.e.m. 7	<=24m	-	NEE
	> 24m	-	JA
vanaf 01/01/2022			
PLEZIERVAART			
ZONE	LENGTE	SNELHEID (op motor)	VERPLICHTING
0	-	-	NEE
1 en 2	<=15m	<= 20km/u	NEE
	<=15m	> 20km/u	JA
	> 15m	-	JA
3 t.e.m. 7	<=15m	<= 20km/u	NEE
	<=15m	> 20km/u	JA
	> 15m	-	JA

Zone 0 : niet met de zee verbonden afgesloten wateren

Zone 1 : alle met de zee verbonden binnenwateren uitgezonderd de Beneden-Zeeschelde

Zone 2 : de Beneden-Zeeschelde

Zone 3 : de havens van de kust

Zone 4 : de zone vanaf het strand tot 6 zeemijl

Zone 5 : de zone vanaf 6 zeemijl tot 60 zeemijl

Zone 6 : de zone vanaf 60 zeemijl tot 200 zeemijl

Zone 7 : de zone voorbij 200 zeemijl

Het nieuwe stuurbrevet

Het Beperkt Stuurbrevet is geldig in de zones 0 en 1. Het Algemeen Stuurbrevet is geldig in de zones 0, 1, 2, 3 en 4. Nieuw is de toevoeging van de vermelding “M” (motorboot) of “MS” (motor- en zeilboot) aan het beperkt en algemeen stuurbrevet. Dit onderscheid is het rechtstreeks gevolg van de invoering van het praktijkexamen waarbij de praktische kennis en de vaardigheid van de kandidaat worden getest. Daarnaast blijft ook het ICC bestaan met de vermelding “I” (zone 1), “C” (zones 2, 3 en 4) en “IC” (zones 1, 2, 3 en 4). Verder geldt de vermelding “M” voor motorboten, “S” voor zeilboten en “MS” voor motor- en zeilboten. De aanvraag voor het verkrijgen van een ICC wordt ingediend bij een pleziervaartorganisatie, zoals de Vlaamse Pleziervaart Federatie (VPF). Het brevet yachtman is geldig van zone 0 t.e.m. zone 6. Het brevet Yachtnavigator is geldig in alle zones.

Praktijkexamen

Vanaf 1 juli 2021 zal naast het theoretisch examen, dat in 1995 reeds werd ingevoerd, ook het praktijkexamen verplicht zijn om een stuurbrevet te behalen (in plaats van het dienstboekje). De eindtermen voor deze praktische proef zijn opgenomen in de bijlagen van het KB van de Pleziervaart. Er zijn eindtermen voor het beperkt en algemeen stuurbrevet motor (Bijlage 2, deel A) en voor de aanvulling voor zeil (Bijlage 2, deel B). De eindtermen voor het beperkt en het algemeen stuurbrevet zijn dezelfde.

Een kandidaat kan deelnemen vanaf de leeftijd van 15 jaar. Het al dan niet reeds geslaagd zijn in het theoretisch examen is van geen belang. Het is wel aan te bevelen dat de kandidaat toch over ietwat praktische ervaring beschikt alvorens deel te nemen aan de vaarproef.

Om geslaagd te zijn in het praktisch examen moet de behaalde score minstens 60% bedragen. Toch is het opletten geblazen, want er zijn een aantal fouten – ook wel “de stoppers” genoemd – die een onmiddellijk einde van het praktisch examen tot gevolg hebben en waarbij de kandidaat als niet geslaagd wordt beschouwd. Rekening houden met de voorangsregels en correct reageren, het gebruik van een dodemanskoord (indien aanwezig), het behouden van de volledige controle over het vaartuig en het recupereren van een man-over-boord zijn van primordiaal belang tijdens deze praktische proef.

De minimale duurtijd van een praktisch examen voor het stuurbrevet motor is 1 uur per persoon en kan uitsluitend op de Belgische wateren (en een stuk van de Noordzee). Tijdens het examen mogen meerdere kandidaten aan boord zijn. Als alternatief mag het praktijktestcentrum ook een traject van permanente evaluatie opzetten waarbij de kandidaat gedurende een lagere periode gevolgd wordt en de verschillende kennisonderdelen op verschillende momenten worden getest. Voor dergelijk traject dient een tocht van minstens 10 uur te worden ondernomen. Dit systeem leent zich perfect voor hogere brevetten (yachtman en yachtnavigator) en het zeilen, maar is minder geschikt voor het beperkt en algemeen stuurbrevet motor. Het resultaat van het praktisch examen blijft 3 jaar geldig.

Praktijktestcentrum

Het praktisch examen beperkt en algemeen stuurbrevet wordt uitsluitend afgenomen in een door de minister erkend praktijktestcentrum na een audit door de FOD Mobiliteit. Tijdens dergelijke audit wordt nagegaan of het praktijktestcentrum voldoet aan alle wettelijke voorwaarden. Dat gaat dan van de controle van de administratieve procedures en het examenreglement tot het beoordelen van niveau van de examinatoren en de geschiktheid van de vloot. De erkenning wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en vermeldt de identificatiegegevens, het erkenningsnummer en de lijst van vaarbevoegdheidsbewijzen waarvoor het praktijktestcentrum is erkend. Examinatoren treden altijd op namens een erkend praktijktestcentrum.

Het praktijktestcentrum kan het examen op eender welke locatie organiseren in België, met uitzondering van afgesloten meren (zone 0).

Keuze van het vaartuig

Voor het praktisch examen moet gebruik gemaakt worden van een geschikt vaartuig. Dat kan een vaartuig van het praktijkcentrum zijn, een ingehuurd vaartuig of het eigen vaartuig van de kandidaat. Let op: indien de kandidaat het examen met zijn eigen vaartuig wenst af te leggen, zal hij “de juridische band” met het vaartuig moeten kunnen aantonen (vb. via de registratiebrief). Ingehuurde of ter beschikking gestelde vaartuigen moeten geregistreerd staan voor bedrijfs- en beroepsmatig gebruik en beschikken over een certificaat van deugdelijkheid. In alle gevallen moet het pleziervaartuig voor het examen een romplengte hebben van minimaal 6 meter en over de geschikte uitrusting beschikken voor het vaarwater waarop het praktisch examen doorgaat. Al deze vereisten worden gecontroleerd en geregistreerd bij aanvang van het praktisch examen.

Het verloop van het praktisch examen

Voor het examen vaarpraktijk zal de examiner steevast starten met een briefing over de vaarroute, het examen protocol met de beoordelingscriteria en de veiligheid aan boord. De opgelegde vaarroute houdt rekening met de eindtermen voor het stuurbrevet. Alle voorwaarden van het examen en het praktisch verloop ervan staan beschreven in het examenreglement van het praktijktestcentrum. Voor alle duidelijkheid: de examiner mag geen zakelijke belangen hebben met de kandidaat en mag geen familielid zijn tot de 2de graad.

Na het examen wordt een eindbeoordeling gemaakt en wordt een attest opgesteld met de vermelding “geslaagd” of “niet geslaagd”. Ook de puntenverdeling, de eventuele “stoppers” en het gebruikte vaartuig worden geregistreerd. Alle resultaten worden ook doorgestuurd naar de FOD Mobiliteit.

Afgifte van het vaarbewijs

De vaarbevoegdheidsbewijzen (stuurbrevetten) worden opgemaakt door de FOD Mobiliteit. De stuurbrevetten met de vermelding “M” kunnen worden uitgereikt indien de kandidaat minstens 16 jaar is, medisch geschikt is bevonden, geslaagd is in het theoretisch gedeelte én geslaagd is in het praktisch examen. Let wel op: voor het effectief besturen van pleziervaartuigen met een romplengte van meer dan 15 meter of die sneller dan 20 km/u (op motor) kunnen varen in de zones 3 t.e.m. 7, moet de bestuurder minimum 18 jaar zijn.

De aanvraag tot het bekomen van een beperkt en algemeen stuurbrevet wordt ingediend bij een erkende pleziervaartorganisatie, zoals de Vlaamse Pleziervaart Federatie (VPF). De aanvraag voor het brevet yachtmán of yachtnavigator verloopt uitsluitend via de FOD Mobiliteit.

Eindtermen voor het beperkt en algemene stuurbrevet motor (M)

1. ALGEMENE VEILIGHEID
1.1 Rekening houden met de andere waterweggebruikers / waterwegaanduidingen 1.2 Een veilige en aangepaste snelheid aanhouden 1.3 Een juiste en efficiënte uitkijk houden 1.4 Rekening houden met de voorrangsregels en correct reageren (*) 1.5 Efficiënte communicatie
2. START
2.1 Een veiligheidsbriefing geven, incl. plaats en gebruik van de aanwezige veiligheidsuitrusting. Noodprocedures. 2.2 De manier beschrijven waarop het voorspelde weer waarschijnlijk de vaaromstandigheden zal beïnvloeden (golfslag, hogerwal/lagerwal...) 2.3 De juiste controles uitvoeren vóór het starten. 2.4 Brandstofvoorraad checken 2.5 De motor starten en de juiste controles na het starten uitvoeren 2.6 Dodemanskoord gebruiken indien aanwezig (*)
3. VERTREK STEIGER / PONTON
3.1 Beschrijven en gedeeltelijk toepassen hoe de landvasten/springen gebruikt moeten worden bij vertrek van een ligplaats aan hogerwal/langswal/lagerwal 3.2 De boot veilig manoeuvreren uit zijn ligplaats 3.3 De stootwillen correct gebruiken
4. VAREN EN KEREN BINNEN BEPERKTE RUIMTE
4.1 Koers rechtdoor - bocht over stuurboord - bocht over bakboord - U-bocht – achteruitvaren. 4.2 Buitenboordmotor: trimcorrectie. 4.3 Het efficiënte gebruik tonen van voor- en achteruit met de juiste roerstand. 4.4 Te allen tijde de volledige controle bewaren over het vaartuig. 4.5 Noodstop.
5. MAN-OVER-BOORD (dummy of pop)
5.1 Efficiënt communiceren met bemanning en drenkeling 5.2 Ervoor zorgen dat er visueel contact blijft met de MOB 5.3 Onder de juiste hoek en met aangepaste snelheid aankomen

5.4 Correct contact maken met de MOB – recupereerbare positie (*)

5.5 De MOB terug in/op de boot recupereren

5.6 De juiste behandeling van de drenkeling omschrijven

6. LANGSZIJ AFMEREN (STEIGER, PONTON, SLUIS)

6.1 Een geschikte aanlegplaats kiezen; evt. bij een sluis: de juiste kant

6.2 Ervoor zorgen dat de juiste landvasten en stootwillen klaarliggen

6.3 Onder de juiste hoek en met aangepaste snelheid aankomen

6.4 De stootwillen correct gebruiken

6.5 Zorgen voor doeltreffend vastmaken aan steiger of ponton, evt. sluismuur

6.6 De motor afzetten en de afsluitende controles uitvoeren

(*) Fouten op deze onderdelen van het praktisch examen hebben een onmiddellijk einde van het praktisch examen tot gevolg waarbij de kandidaat als niet geslaagd wordt beschouwd.

KB 28/12/2020 art. 4.14 §3.1°

Over ons ...

REBEL BOATING is erkend door de FOD Mobiliteit als praktijktestcentrum nr. CPC006

REBEL BOATING is een vaarschool, die zowel theoretische als praktische opleidingen voor motorboten (yachting en snelvaart) aanbiedt.

www.rebelboating.com